

příslušnost soudní. Ale je také jisto, že iniciativní zákonodárce i při této různosti činů trestných najde vždy možnost, aby činy trestné, pokud jsou stejně kvalifikovány, stejně pojmenovány, byly také stejnými soudy souzeny.

Zákonodárce nesmí ovšem houževnatě ulpěti na předpisech na obou územích dosud platných, nýbrž musí mezi nimi nalézt určitý kompromis.

Osnova v tom směru nečiní ani žádného pokusu, ba naopak zachovává — třebaš nikoli výslovně — nýbrž nejsou si snad ani toho vědoma, staré předpisy mlčky v platnosti. Ustanovuje v čl. II. (1): »Ku příslušnosti okresního soudu náležejí I. přestupky: 1. které dosud náležely před soudy.« Z toho patrně, že zachovány jsou v platnosti všechny dosud platné předpisy, které přestupky přikazují okresním soudům a na území platnosti trest. práva dříve uher. i to ustanovení, které odkazuje určité přestupky do oboru působnosti úřadu veřejné správy. Rozhodnutí, zda ten který přestupek patří před okresní soud, bylo by nutno hledati ve starých předpisech.

Vzdor tomu je však osnova v čl. XXVIII. výslovně zrušuje.

(Dokončení.)

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y

Srážka automobilu s dresinou, jedoucí po železničních kolejích, na přejezdu silnice přes trať. (§ 1299 obč. z.).

Prvý soud rozhodl mezitimním rozsudkem, že nemá žalobce nárok proti čs. státu (železničnímu eráru) na náhradu škody, zakládající se na srážce žalobcova automobilu se železničním vozíkem na přejezdu silnice přes trať.

Odvolací soud potvrdil rozsudek prvního soudu z těchto důvodů:

Na základě zjištěných skutkových okolností přišel první soud k přesvědčení, že v případě, o který tu jde, všichni železniční zaměstnanci konali službu přesně podle předpisů a neprojevili žádné nezdátosti, takže tu není žádného zavinění žalované strany ve smyslu § 1315 obč. z. Pokud pak jde o žalobcem vytýkané přímé zavinění žalované strany, na př. neodstraněním rozhled zamezujícího plotu a pod., tu první soud uvádí, že

nemůže tu o zavinění býti řeči, ježto provoz na trati byl za místních poměrů a okolností nadřízenými a dohlédacími úřady uznán za bezvadný a očividně jedná se tu jen o nešťastnou náhodu.

Odvolatel vytrhuje jednotlivá slova a věty z výpovědí slyšených svědků a z nich dovozuje, že místo, kde úraz se stal, jest nebezpečné a že každý podnik, zejména dráha, jest povinna učiniti taková opatření, aby při obyčejné bedlivosti nemohlo se nebezpečí přihoditi, že měl soud přijíti k úsudku, že jest povážlivé pro bezpečnost provozu i lidí nechat toto místo beze všeho opatření.

Nehoda stala se srážkou automobilu žalobcova, na němž jel žalobce se svým šoferem, s pracovním vozíkem železničním (dresinou) naloženým 50 pražci po trati jedoucím. Zjištěno bylo, že v místě nehody je dráha i silnice v úplné rovině a že šofer přijíždějící od L., nevidí dobře na trať pro stromy a živý plot — že však přední dělník K. podle předpisu asi 50 m před přejezdem začal pískat na píšťalku, že dělníci neslyšeli přijíždějícího automobilu troubiti, a že při srážce zůstali žalobce a šofer v autu seděti.

Provoz dráhy řídí se přesnými předpisy a také i provoz v určitých částech trati jest upraven úřady nadřízenými a dohlédacími. Bylo-li v konkrétním případě zjištěno, že byly veškeré dané předpisy zachovány, nemůže soud přesto přikládati žalované straně vinu na nehodě proto, že opatření ta nebyla dostatečná. Kritika, které podrobuje odvolatel zařízení a opatření dráhy, jest pro tento spor nerozhodnou, neboť vyhověla-li dráha všem opatřením jí nařízeným, nelze od ní žádati, aby činila ještě více a aby byla zodpovědná náhradou škody proto, že neučinila více, nežli v daném případě bylo jí nařízeno. Předpisy o náhradě škody podle §§ 1295, 1296, 1297, 1305 a 1306 obč. z. vyžadují i na poškozeném obyčejnou opatrnost. Zde jel žalobce se šoferem automobilem přes trať železniční v místě, které sám uznává za nebezpečné proto, že výhled na trať nebyl volný, a proto měli oba při přejezdu trati zajisté býti opatrní, obzvláště, když dáváno bylo znamení píšťalkou, že jede dresina. Dresina jela rychlostí nepatrnou a proto řidič automobilu mohl podle potřeby upravit rychlost svého vozidla, aby sražce zabránil. Není správné, že když závory spuštěny nebyly, nemuseli trať přejíždějící býti opatrní, obzvláště, když slyšeli pískot píšťalky. Není neúplností řízení, že za daných okolností prvý soud nepřipustil a neprováděl důkazu místním ohledáním a

znalci o nebezpečnosti místa a proto ani soud odvolací neshledal potřeby těchto důkazů.

Nejv. s. v y h o v ě l dovojení žalobcovu, napadený rozsudek, jakož i rozsudek prvního soudu zrušil a věc odkázal na soud první stolice, aby znovu o ní jednal a rozhodl, a to z důvodů těchto:

Předeslati jest, že jízdy s vozíky a dresinami po železničních kolejnicích jsou části železničního provozu, jímž rozuměti jest vedle dopravy v užším slova smyslu také udržování trati. Úrazy i takovýmito vozidly způsobené spadají proto pod sankci § 1 zák. o ruč. žel. a není tedy důvodem, že žalobní nárok nelze posuzovati podle zákona o ručení železnic, že žalobní nárok se nevyvozuje z úrazu, způsobeného příhodou v železniční dopravě, nýbrž ta skutečnost, že úraz vznikl setkáním se jízdního silostroje s podnikem, jenž podroben jest ručení podle zákona ze dne 5. března 1869 č. 27 ř. z., že tedy jde o případ § 3 zák. ze dne 9. srpna 1908 č. 162 ř. z. Nároky tam naznačené řídí se podle obecného občanského zákona.

Správně proto opřel žalobce nárok svůj ve smyslu 30. hlavy obč. zák. jednak o zavinění osob, jichž žalovaná strana v železničním provozu užívá, jednak o přímé zavinění železničního podniku, za které žalovaná strana stejně ručí, jako každá osoba soukromá; neboť tu nejde, jak ona v dovolací odpovědi mylně uvádí, o stát, jako nositele svrchovanosti a jeho ručení za škody z úředního jednání státních orgánů, nýbrž o stát, jako hospodářského podnikatele a o ručení za škodu vzniklou z jeho podnikatelského provozu.

Otázku, zda v souzeném případě železniční zřízení při jízdě zaměstnaní zavinili úraz, zodpověděly nižší soudy záporně, poněvadž bylo zjištěno, že železniční zaměstnanci konali službu přesně podle předpisů, jakých se jim dostalo, a nelze shledávati zavinění v tom, že tito zaměstnanci považovali předpisy za účelné a postačitelé k vyvarování se úrazu.

Ohledně otázky druhé vychází odvolací soud z názoru, že bylo-li zjištěno, že v konkrétním případě byly zachovány veškeré nadřízenými a dohlédacími úřady dané předpisy, nelze přikládati žalované straně viny na úraze proto, že opatření ta nebyla dostatečná; vyhověla-li dráha všem opatřením jí nařízeným, nelze prý od ní žádati, aby činila ještě více a nemůže býti zodpovědna náhradou škody proto, že nečinila více, nežli v daném případě bylo jí nařízeno. Tomuto názoru nelze přisvědčiti.

Odvolací soud přehlíží, že předpisy a instrukce nadříze-

ných a dohlédacích míst nejsou ničím jiným než opatřeními podniku samého a že podnik, pokud se týče podnikatel, je zodpovědným za to, že tato opatření jsou účelná a postačitelná.

Odvolací soud přehlíží dále, že pro zvýšené nebezpečí, jež se železničním provozem je spojeno, je povinností železničního podniku, aby učinil veškerá opatření, jež jsou podle zkušeností a technické vědy způsobilá zabrániti úrazům, a jež lze rozumně od něho žádati, dále že je naprosto vyloučeno, by v instrukcích, v předpisech jak zákonných, tak policejních byly pojaty veškeré události při železničním provozu možné a bezpečnost lidí ohrožující, a nemůže se proto dráha vyvíňovati prostým poukazem, že bylo postupováno tak, jak bylo nařízeno, nýbrž toliko tím, že bylo nařízeno a dbáno všech opatření, jež konkrétní případ vyžadoval a vyžaduje § 1299 obč. z. Odvolací s. v důsledku svého nesprávného právního nazírání ponechal nepovšimnutými okolnosti pro rozhodnutí závažné.

Bylo zjištěno, že na kritickém místě pro živý plot a strážní domek není rozhledu ani se silnice na trať ani s tratě na silnici, že došlo ke srážce, ač železniční zaměstnanci jeli s vozíkem jen krokem, a že neslyšeli výstražných znamení auta, ač podle zjištění byla dána. Nebylo ale zjištěno, zda kritické místo to je skutečně přímo nebezpečné i proto, že je silnice značně frekventovaná, jak tvrdí žalobce, a zda mohli, pokud se týče museli při náležité pozornosti vzhledem k místním poměrům, jmenovitě ke vzdálenosti, hluku silostroje, pokud se týče železničního vozíku slyšeti jednak osoby nalézavší se v automobilu pískot píšťalou, jednak železniční zaměstnanci na trati houkání automobilu a zda tedy jednak tito zaměstnanci dbali náležité pozornosti, když, jak zjištěno, výstražná znamení auta neslyšeli, jednak zda lze pokládati nařízení, aby se před přejezdem silnice dávala návěšť píšťalou, za účelné a postačitelé opatření, aby vozidla na silnici byla na přejíždějící vozík na trati včas upozorněna a srážky zamezeny. Nelze bez dalšího zjištění předpokládati, že osoby v automobilu musely pískot píšťalou slyšeti, když železniční zaměstnanci na trati neslyšeli houkání auta. Uvádí-li odvolací soud, že žalobce a šofér pískot píšťalky slyšeli, nemá to ve spisech opory, neboť nebylo to zjištěno a je tu tedy rozpor se spisy.

Z toho, co bylo uvedeno, plyne, že bez dalšího důkladného probrání věci nedá se spolehlivě již řešiti otázka, zda v konkrétním případě bylo se strany železničních zaměstnanců a dráhy samé dbáno předpisu § 1299 obč. z., zejména zda byla učiněna veškerá opatření, která konkrétní případ vyžadoval,

aby se srážky na přejezdu silnice zamezily. V případě, že by se otázka ta zodpověděla záporně, přicházela by ovšem pak v úvahu také otázka spoluzavinění žalobce.

Odvolací s. neobíral se vzhledem na svůj shora uvedený právní názor závažnými skutkovými okolnostmi a rozhodnými otázkami a poněvadž patrně třeba jednání v první stolici, aby věc se stala zralou k rozhodnutí, bylo po rozumu § 510, § 496 č. 3. a § 513 c. ř. s. zrušiti jak rozsudek odvolacího soudu tak rozsudek první stolice a věc vrátiti k novému jednání a rozhodnutí stolici první.

Rozhodnutí nejv. soudu z 8. února 1929 Rv I 1420/28. Pošva.

Nárok na prozatímní výživné přísluší manželce, již bylo povoleno být opustiti, nebo manželce, která ho sice opustila svémocně, měla však k tomu zákonný důvod (§ 107 vř. obč. z. a § 382 č. 8 ex. ř.).

První stolice vyhověla žádosti za povolení prozatímního výživného.

Rekursní soud ji zamítl.

Nejvyšší soud dovolacímu rekursu nevyhověl.

Důvody. Zda žalovaný jest povinen platiti žalobkyni výživné požadované žalobou ode dne jejího podání, bude rozhodnuto teprve rozsudkem vyřizujícím žalobu. Nyní jde toliko o prozatímní opatření, kterým má býti žalobkyni zajištěna zákonná výživa pro dobu sporu. Tento nárok nelze posuzovati, jak stěžovatelka míní, podle §§ 109 a 91 obč. zák., nýbrž podle § 107 obč. zák. a § 382 č. 8 ex. ř. Navrhované prozatímní opatření by bylo lze povolit jenom, kdyby žalobkyně osvědčila, že delším setrváním ve společné domácnosti se žalovaným manželem by byla ohrožena na některém právním statku, jehož porušení zákon uznává za důvod k rozvodu. Žalobkyně poukazuje v té příčině toliko na výstup ze dne 3. července 1928, kdy žalovaný našel u ní navštívenku cizího muže a v rozčilení prohřešil se proti ní zlým nakládáním a nadávkou »kurva«. Avšak rekursní soud uznal správně, že ona příhoda pro svou ojedinělost za tříletého trvání manželství nedostačuje k osvědčení, že žalobkyně nemůže dále žiti s manželem bez ohrožení své tělesné bezpečnosti a cti, zvláště když musila přiznati, že žalovaný uznal, že se unáhlil, a pokoušel se, arci bez úspěchu, o smír. Nutnost svémocného odstěhování se žalobkyně z domácnosti žalovaného nebyla tudíž